TWEEDE KWARTAAL MELKVEE: SALDO BLIJFT HOOG DOOR HOGE VLEESPRIJZEN

Jakob Jager en Jan Bolhuis

Tegenvallende prijzen van melkproducten en een lagere vetprijs leidden in het tweede kwartaal van 2006 tot een verdere daling van de voorschotprijs van de zuivelondernemingen. Dankzij hoge prijzen voor nuchtere kalveren en slachtkoeien bleef het saldo van de melkveebedrijven in het tweede kwartaal van dit jaar boven dat van de vergelijkbare periode vorig jaar.

Markt melk en melkproducten

Nederlandse melkveehouders hebben in het tweede kwartaal meer melk aangeleverd. De melkaanvoer bij de fabrieken lag bijna 2% hoger dan in de vergelijkbare periode in 2005. Daarnaast was er sprake van een stijging van het gemiddelde vetgehalte van 1%, zodat de gecorrigeerde melkproductie ruim 2,5% hoger lag. Oorzaak van de hoge productie is vooral de opgevoerde melkproductie in het eerste kwartaal om het quotum van het afgelopen jaar vol te melken, wat overigens net niet is gelukt. In het gehele eerste halfjaar ligt de melkproductie hierdoor bijna 3% hoger dan in de eerste zes maanden van 2005. De ontwikkeling in Nederland wijkt hiermee duidelijk af van de trend in de EU. In het bijzonder in de grote productielanden zoals Duitsland en Frankrijk wordt tot nu toe beduidend minder gemolken, zo'n 3 à 4%, dan vorig jaar. Ondanks de hogere melkaanvoer in Nederland is de verwerking tot consumptiemelk in de eerste helft van 2006 ten opzichte van dezelfde periode vorig jaar volgens het Productschap Zuivel met circa 4,5 % teruggelopen. De grootste daling trad op bij de productie van weipoeder (-10%). Van de totale melkaanvoer is circa 50% verwerkt tot kaas, waardoor de kaasproductie ruim 6% hoger uitvalt dan vorig jaar. De hoeveelheid melk die tot condens is verwerkt steeg met bijna 10%. Over de hele EU is de productie van magere melkpoeder en boter afgenomen, terwijl de kaasproductie stijgt. In Nederland stonden de prijzen van magere melkpoeder, boter en weipoeder onder druk en liepen in de loop van het tweede kwartaal nog verder terug. De afzet van kaas verliep goed maar door de hogere productie kwamen de prijzen eveneens licht onder druk te staan. Vanwege de lagere vetprijs daalden de uitbetaalde voorschotprijzen van de zuivelondernemingen met circa 3% ten opzichte van het tweede kwartaal van vorig jaar (figuur 1).

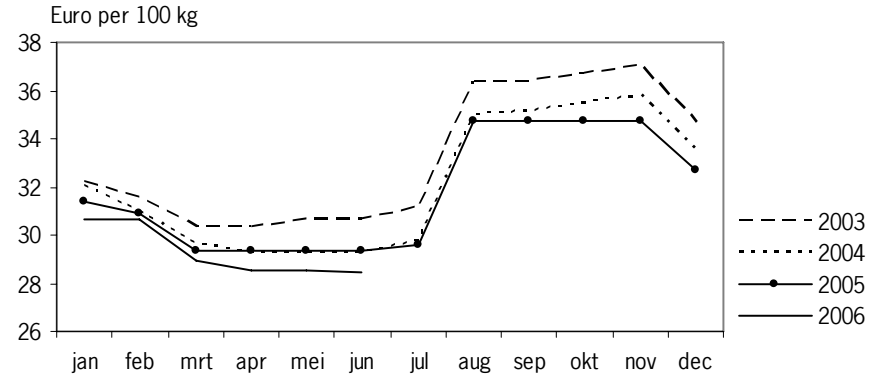

Figuur 1 Prijsontwikkeling van melk per maand, per 100 kg (2003-2006)

Markt nuchtere kalveren en slachtkoeien

Dankzij hoge opbrengstprijzen voor kalfsvlees was er veel vraag naar nuchtere kalveren. Zwartbonte stierkalveren brachten aan het begin van het tweede kwartaal rond 225 euro per stuk op. Ondanks een lichte daling van de prijzen van kalfsvlees in de loop van het kwartaal bleven de nuchtere kalveren nog lange tijd duur verhandeld. Pas in de tweede helft van het kwartaal liepen de prijzen van de nuchtere kalveren door

toenemende terughoudendheid bij de inkopers terug. In totaal lagen de verkoopprijzen dit kwartaal gemiddeld bijna 30 euro hoger dan in de vergelijkbare periode vorig jaar. De prijzen van slachtkoeien liepen, ondanks het hoge prijsniveau van de afgelopen tijd, in de loop van het kwartaal nog verder op en lagen circa 45 euro boven het niveau van het tweede kwartaal vorig jaar. Gezien het moeizame verloop van de vleesverkopen is de prijsverhoging voornamelijk toe te schrijven aan het krappe aanbod. De gunstige prijsontwikkeling van de slachtkoeien had tot gevolg dat er veel vraag was naar guste koeien. Deze dieren werden dan ook tegen hoge prijzen verhandeld. De prijzen van het gebruiksvee bleven stabiel. Na afloop van het quotumjaar komt er meestal wat meer aanbod los maar dit had geen invloed op de prijzen. De goede vraag naar vaarzen voor de export bleef aanhouden waardoor deze dieren tegen hoge prijzen werden verhandeld.

Resultaten

Worden bovenstaande marktontwikkelingen vertaald naar de resultaten van een melkveebedrijf met 65 koeien en een melkproductie van een half miljoen kg, dan blijkt dat het saldo in het tweede kwartaal van dit jaar opnieuw boven dat van dezelfde periode vorig jaar uitkomt. De stijging is wel ruim 60% minder groot dan in het voorafgaande kwartaal. Het saldo komt dan ook lager uit dan in het eerste kwartaal van dit jaar (figuur 2). Dat ligt grotendeels aan een verdere stijging van de voerkosten en de kosten voor kunstmest en daarnaast ook nog aan de toename van de overige toegerekende kosten, die wel een minder groot aandeel hebben in de totale kosten. In totaal stijgen de toegerekende kosten in het tweede kwartaal met 4% tot bijna 16.000 euro. De saldostijging wordt dan ook vooral veroorzaakt door de in vergelijking met hetzelfde kwartaal van 2005 toegenomen melkpremie (+ 1.600 euro). Daarnaast dragen ook de verkopen van het vee, met ruim 500 euro, bij aan de sterke stijging van de totale opbrengsten. Dit wordt voor een belangrijk deel veroorzaakt door hogere opbrengstprijzen van de kalveren. De melkopbrengsten nemen in het tweede kwartaal met 1% af (- 400 euro). Samen met hogere toegerekende kosten resulteert dit in een saldo dat bijna 1.100 euro hoger ligt dan in hetzelfde kwartaal van 2005. Sinds de invoering van de melkpremie in 2004 was de prijsdaling van de melk alleen in het eerste en derde kwartaal van 2004 groter dan de compensatie in de vorm van melkpremie. In alle andere kwartalen was de stijging van de melkpremie groter dan de daling van de melkopbrengsten.

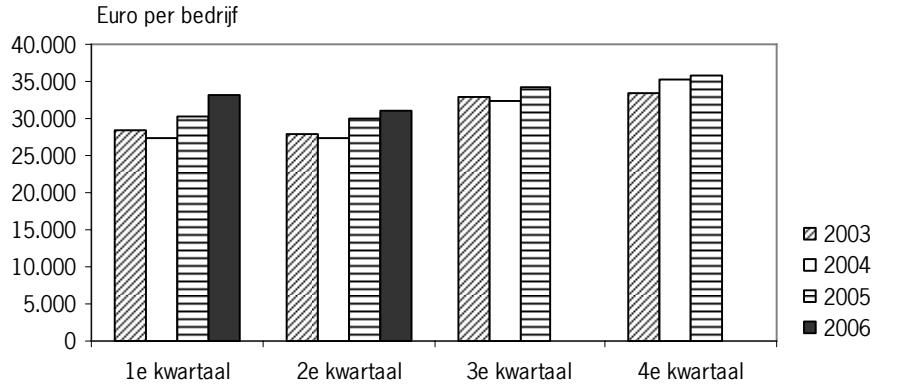

Figuur 2 Saldo per kwartaal op melkveebedrijven (bij een omvang van 65 melkkoeien, inclusief melkpremie)